

Palveluluokitus: varhaiskasvatus, opetus, kulttuuri, liikunta ja nuorisotoiminta

erityisasiantuntija Seppo Hänninen, OPH

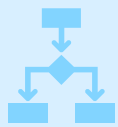
Automaattisen talousraportoinnin ohjeistus

Palveluluokkajaottelun mukainen tiedonkeruu

- Uusi palveluluokitus korvaa tehtävittäin Tilastokeskuksen keräämät taloustiedot alkaen vuodesta 2021.
- Palveluluokitus kattaa sekä kuntien lakisääteiset että itselleen ottamat tehtävät.
- Palveluittain kerättävien tietojen on täsmäittävä tuloslaskelmaan tili- ja sektoritasolla.
- Kaikki hallintopalvelut, tukipalvelut, avustukset ja projektit kohdistetaan varsinaisille palveluluokille, pl. Yleishallinto, jolle on oma luokkansa.
- Tiedot raportoidaan KKTTPP-raportointikokonaisuuden mukaisesti (käyttötalous ja investoinnit).
- Palveluluokitusta ylläpidetään [koodistopalvelussa](#), sekä [AURA-käsikirjan](#) liitteenä (liite 5).
- Opetus- ja kulttuuritoimen palveluluokkia on yhteensä 30
 - Tehtäväluokkakohtaisessa tiedonkeruussa tehtäväluokkia oli vähemmän mutta tehtäväluokan sisällä tapahtunut toimintojen jaottelu lisäsi tarvittavia erittelyjä lähelle palveluluokkien määrää

Varhaiskasvatuksen, opetuksen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden ja nuorisotoiminnan palveluluokitus

Palveluluokkakohtaisessa raportoinnissa taloustiedot eritellään osana KKTTP – raportointikokonaisuutta 30 palveluluokkaan.

Tiedot raportoidaan kunnan palveluluokkaluettelon tehtävien ja eri toimintalaeissa määritellyn toiminnan mukaisesti käyttötalouden ja investointien erittelyin

TOTT-raportointikokonaisuudessa kerätään lisäksi toiminnoittain ja asiakasryhmittäin (entinen taulu 41)

Tietoja esiopetuksen ja perusopetuksen taloudesta ja toiminnasta

Tietoja perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan taloudesta ja toiminnasta

Tietoja lukiokoulutuksen taloudesta ja toiminnasta

Esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja varhaiskasvatuksen pienet hankkeet

Opetus- ja kulttuuritoimen alueen palveluluokat 3021-3901

- Päiväkotitoiminta
- Perhepäivähoito
- **Muu varhaiskasvatus**

- Esiopetus
- Perusopetus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Lukiokoulutus

- Ammatillinen koulutus, valtionosuusrahoitus
- Ammatillinen koulutus, muu toiminta

- Kansalaisopistokoulutus
- Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen palvelutoiminta
- Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmakoulutus

- Taiteen perusopetus
- Muu taiteen perusopetus
- Kansanopistokoulutus

- Kesäyliopistokoulutus
- Liikunnan koulutuskeskuksen antama koulutus
- Kotoutumiskoulutus
- **Muu opetus- ja kasvatustoiminta**
- Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut

- Kirjastopalvelut
- Kirjaston alueellinen kehittämistehtävä
- Kirjaston valtakunnallinen kehittämistehtävä
- Liikunta- ja ulkoilupalvelut
- Nuorisopalvelut

- Museopalvelut
- Visuaalisen taiteen palvelut
- Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut
- Musiikkipalvelut
- **Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut**

Palveluluokkaan kohdistamisen periaatteita

- Tuotot ja kulut kohdistetaan palveluluokkiin toiminnan luonteen mukaisesti eli kun kunta tai kuntayhtymä:
 - järjestää tai ylläpitää itse palveluluokan mukaista toimintaa
 - sisältää myös ostopalveluna järjestettävän toiminnan
 - tukee palveluluokan mukaista toimintaa ulkoiselle toimijalle esim. avustuksilla,
 - kunnan sisäisiä avustuksia ei kuitenkaan kirjata palveluluokille
 - tukee palveluluokan mukaista toimintaa kohdistamalla ulkoisen toimijan kyseisen palveluluokan toimintalain mukaiseen käyttöön henkilöresursseja, tiloja ja laitteita tai materiaaleja. Toimintakulut tai tuotot eivät tällöin sisälly muissa palveluluokissa raportoituihin tietoihin.
- Palveluluokakohtaisesti :
 - Käyttötaloustiedot: tuloslaskelman toimintakulut ja -tuotot jaettuna eri palveluluokille. Käyttötaloustiedoissa on mukana sisäisiä eriä, jotta keskitettyjen ja yhteisten palveluiden kulut ja tuotot voidaan kohdistaa eri palveluluokille. Palveluluokan sisäisiä sisäisiä eriä ei kuitenkaan raportoida.
 - Investointierittelyillä kuvataan, kuinka rahoituslaskelman investointimenot ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot jakaantuvat eri tehtäville ja hyödykkeille.

Esimerkki kansalaisopistokoulutuksen erittelystä palveluluokkiin

- 3251 Kansalaisopistokoulutus kansalaisopisto
 - Kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämä tai avustama kansalaisopisto, joka saa valtionosuutta kansalaisopiston ylläpitämiseen. Kansalaisopistokoulutus pohjautuu alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Se voi sisältää myös järjestämisluvan mukaisen taiteen perusopetuksen.
- 3252 Kansalaisopistokoulutuksen maksullinen palvelutoiminta kansalaisopistomak
 - Kansalaisopiston toteuttama koulutus tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa laskun sopimuksen mukaan. Oppilaitokset järjestävät maksullisena palvelutoimintana esimerkiksi työvoimahallinnon tilaamaa koulutusta, kunnan henkilöstökoulutusta ja yhteisöjen ostamaa henkilöstökoulutusta. Maksullisella palvelutoiminnalla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jonka kansalaisopisto toteuttaa koulutuksen tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa laskun sopimuksen mukaan. Oppilaitokset järjestävät maksullisena palvelutoimintana esimerkiksi työvoimahallinnon tilaamaa koulutusta, kunnan henkilöstökoulutusta ja yrittäjien ostamaa henkilöstökoulutusta.
- 3253 Kansalaisopiston kotoutumissuunnitelmakoulutus kansalaisopistokot
 - TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukainen omaehtoinen koulutustoiminta. Kansalaisopiston järjestämä koulutus, joka on hyväksytty kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (1386/2010) 11 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan.

TOTT-taulukkomalli

TOTT-taulukkomallilla raportoidaan esi- ja perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä lukiokoulutuksen kustannusseurantatiedot sekä valtionosuuslaskentaan käytettävät taloustiedot, joita ei ole mahdollista sisällyttää palveluluokkakohtaiseen tiedonkeruuseen.

TOTT-taulukkomallilla raportoidaan esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen käyttötalouden kustannukset ja kustannuksiin ilmoitetaan ainoastaan opetuksen ja koulutuksen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset.

Esiopetus sisältää sosiaali- ja opetustoimessa itse järjestetyn sekä ostopalveluna hankitun esiopetuksen.

TOTT-tietoihin sisällytetään myös esiopetuksena annettu sairaala- ja vammaisopetus sekä vaikeimmin kehitysvammaisten opetus. Kustannukset erotellaan opetukseen, kuljetukseen, ruokailuun, muuhun oppilashuoltoon, hallintoon, kiinteistöjen ylläpitoon, sisäisiin vuokriin sisältyviin pääomakustannuksiin ja kotikunnan maksuosuuksiin. Esiopetuksena vaikeimmin kehitysvammaisten ja muiden kuin vaikeasti kehitysvammaisten esiopetuksen osalta voidaan myös raportoida toimintojen mukaisesti, mutta näiden asiakasryhmien opetuksien osalta riittää summatason toimintakulut ja henkilöstökulut, joihin ei saa sisällyttää sairaalaopetuksen kustannuksia eikä kotikunnan maksuosuuksia vaan ne raportoidaan yleisen esiopetuksen sairaalaopetuksen kustannuksissa ja kunnan maksuosuuksissa.

- Perusopetuksesta TOTT-tietoihin sisällytetään perusopetuksen tiedot riippumatta siitä, missä opetus järjestetään. Tähän sisällytetään myös sairaala- ja vammaisopetus, vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus sekä aikuislukioissa, kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä aikuisten perusopetus. 9-vuotisen perusopetuksen kustannukset erotellaan opetukseen, majoitukseen, kuljetukseen, ruokailuun, muuhun oppilashuoltoon, hallintoon, kiinteistöjen ylläpitoon, sisäisiin vuokriin sisältyviin pääomakustannuksiin ja kotikunnan maksuosuuksiin. Perusopetuksen vaikeimmin kehitysvammaisten ja muiden kuin vaikeasti kehitysvammaisten, lisäopetuksen, perusopetukseen valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen osalta voidaan myös raportoida toimintojen mukaisesti, mutta näiden asiakasryhmien opetuksien osalta riittää summatason toimintakulut ja henkilöstökulut, joihin ei saa sisällyttää sairaalaopetuksen kustannuksia eikä kotikunnan maksuosuuksia vaan ne raportoidaan yleisen perusopetuksen sairaalaopetuksen kustannuksissa ja kunnan maksuosuuksissa.

- Aamu- ja iltapäivätoiminnasta raportoidaan kunnan järjestämän, perusopetuslain (1136/2003 8 a luku) edellytykset täyttävän koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan käyttökulut ja tuotot. Tiedot ilmoitetaan erikseen oman toiminnan, ostopalveluna hankitun ja kunnan avustaman toiminnan osalta.
- Lukiokoulutuksesta raportoidaan tiedot riippumatta siitä, missä opetus järjestetään.
- TOTT-taulukkoon sisällytetään myös kansanopistoissa ja kansalaisopistoissa järjestettävä lukiokoulutus, maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus sekä lukion aineopiskelu.
- Lukiokoulutuksen valtionosuuspohjaan kuuluvat kustannukset erotellaan toiminnoittain opetukseen, majoitukseen, ruokailuun, muuhun oppilashuoltoon, hallintoon ja kiinteistöjen ylläpitoon. Edellä mainittuihin toiminnoittaisiin kustannuksiin sisältyvä lukiokoulutukseen valmistava koulutus raportoidaan lisäksi erikseen.
- Valtionosuuspohjaan kuulumattomista kustannuksista raportoidaan sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset ja kotikunnan maksuosuudet.

Palveluluokkakohtaisten tietojen käyttö

- Ajantasainen, vertailukelpoinen ja määrämuotoinen tieto automatisoinnin avulla tehokkaasti käyttöön
- Julkisen hallinnon toiminnan ja tuottavuuden kehittymisen arviointi
- Kunta/kuntayhtymä voi käyttää sekä omia että muiden raportoimia tietoja oman toimintansa suunnittelun, ohjauksen ja seurannan tarpeisiin ja kuntien väliseen vertailuun
- Tiedot ovat avoimesti hyödynnettävissä rajapinnan kautta raportointiympäristöstä
- Tiedot muodostavat rekisteripalvelun, joka toimii tietovarastona
- Kerättyjen tietojen perusteella lasketaan/tarkistetaan kuntien valtionosuudet
- Lisäksi tietoja käytetään mm. kuntataloustilastossa, kansantalouden tilinpidossa ja Tilastokeskuksen tilastoissa, kansainvälisessä raportoinnissa, valtion kuntatalouden ohjauksessa, kuntapolitiikan ja lainsäädännön valmistelussa sekä tutkimuksissa.